

Dosarul nr. 2ra-505/22
2-19169701-01-2ra-08042022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – M. Frunze
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, I. Cotruță, V. Mihaila

ÎNCHEIERE

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de întreprinderea mixtă compania internațională de asigurări „Transelit” societate pe acțiuni, reprezentată de avocatul Andrei Crasnostan,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea mixtă compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni împotriva întreprinderii mixte compania internațională de asigurări „Transelit” societate pe acțiuni, intervenient accesoriu Vasile Cernobrovciuc, cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de întreprinderea mixtă compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni, s-a casat integral hotărârea din 15 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a admis acțiunea depusă de întreprinderea mixtă compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni,

constată:

La 23 octombrie 2019, întreprinderea mixtă compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni (în continuare ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva întreprinderii mixte compania internațională de asigurări „Transelit” societate pe acțiuni (în continuare ÎM CIA „Transelit” SA), intervenient accesoriu Vasile Cernobrovciuc, cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a invocat că, la 10 octombrie 2018, în mun. Chișinău, str. Petricani, a avut loc accidentul rutier cu implicarea autovehiculelor de marcă Mercedes, cu n/î XXX condus de Vasile Cernobrovciuc și de marcă Hyundai, cu n/î XXX, condus de Diana Mamei.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04455342, vinovat de producerea accidentului rutier este Vasile Cernobrovciuc, care conducea autovehiculul de marcă Mercedes, cu n/î XXX, pentru care se deținea polița de asigurare obligatorie seria RCAI-xxx, eliberată de ÎM CIA „Transelit” SA.

Totodată, reclamanta a relevat că, la momentul producerii accidentului rutier, autovehiculul de marcă Hyundai, cu n/î XXX, era asigurat în baza contractului de asigurare facultativă a autovehiculelor nr. xxx din data de xxx, încheiat între ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA și SRL „Diaztech”, care deținea acest autovehicul.

Astfel, la 10 octombrie 2018, utilizatorul autovehiculului păgubit, Diana Mamei, a depus la ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA cerere de despăgubire CASCO, prin care a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare în temeiul art. 22 alin. (11) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006.

Reclamanta a menționat că, în vederea respectării prevederilor Legii nr. 414/2006 și a contractului de asigurare a vehiculelor terestre nr. xxx din xxx, a apelat la unitatea de specialitate SRL „Pacific Motors Moldova” pentru a stabili cuantumul despăgubirii de asigurare pentru piese originale noi în concordanță cu art. 23 alin. (9) lit. a) din Legea nr. 414/2006, conform căroră, pentru autovehicule cu o vechime de exploatare de până la 3 ani și un parcurs de până la 100 000 km, costul reparației autovehiculului se stabilește pe baza documentelor emise de către unitatea de specialitate acceptată de părți. În acest caz, la reparația autovehiculului se vor utiliza părți componente și piese originale noi.

ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a remarcat că la data examinării autoturismului de marcă Hyundai, cu n/î XXX, a participat nemijlocit și reprezentantul ÎM CIA „Transelit” SA, care a semnat dosarul de daune, în care au fost consemnate piesele (părțile componente) deteriorate.

În procesul de instrumentare a dosarului de daune s-a constatat că, autovehiculul păgubit în urma accidentului rutier a suferit o daună totală, luându-se în considerare contul unității de specialitate SRL „Pacific Motors Moldova” nr. 0000003455 din 16 octombrie 2018, care indică costul pieselor (părților componente) deteriorate în sumă de 133 372,64 de lei și valoarea autovehiculului ce constituie 161 414,08 lei. Or, potrivit pct. 6.17 al contractului de asigurare a vehiculelor terestre (AUTOCASCO) ajustat la prevederile art. 2 din Legea nr. 414/2006, daună totală este distrugerea sau avarierea autovehiculului în măsura în care recondiționarea sau înlocuirea părților componente și a pieselor avariate nu mai este posibilă ori în care valoarea pagubei real suportate depășește 75% din valoarea autovehiculului la data producerii accidentului.

Astfel, în temeiul contractului de asigurare facultativă a autovehiculelor nr. xxx din xxx, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a achitat persoanei păgubite despăgubirea de asigurare în mărime de 121 802,09 lei (echivalentul a 6 225 de euro, conform cursului valutar la data plății), fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 24736 din 20 noiembrie 2018.

Reclamanta a invocat că, în scopul valorificării posibilității de restituire benevolă a sumei achitate, s-a adresat asigurătorului persoanei vinovate, ÎM CIA „Transelit” SA, cu cererea prealabilă privind recuperarea despăgubirii de asigurare nr. 2657 din 06 decembrie 2018. Însă, ÎM CIA „Transelit” SA a

transferat la 27 iunie 2019 în contul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA doar suma de 82 896,24 de lei.

La 13 septembrie 2019, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA s-a adresat ÎM CIA „Transelit” SA cu solicitarea nr. 1734, prin care a cerut să i se comunice motivul refuzului de rambursare integrală a despăgubirii de asigurare achitat de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA.

Prin scrisoarea nr. 5612/AG, recepționată la 07 octombrie 2019, ÎM CIA „Transelit” SA a refuzat satisfacerea solicitărilor ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, atașând la răspuns Raportul de evaluare a pagubei nr. 218/01 A, întocmit de Adrian Ciobanu.

În opinia reclamantei, raportul dat contravine prevederilor legale ce reglementează stabilirea costului pieselor (părților componente), deoarece expertul a făcut trimitere la datele magazinului online www.exist.md, fapt ce vine în contradicție cu prevederile art. 23 alin. (9) lit. a) din Legea nr. 414/2006.

Deopotrivă, la raportul dat nu a fost anexată copia de pe certificatul de competență al evaluatorului care a efectuat evaluarea, conform art. 11 alin. (3) lit. j) din Legea cu privire la activitatea de evaluare nr. 989 din 18 aprilie 2002. Ba mai mult ca atât, expertul-evaluator care a întocmit raportul în cauză, Adrian Ciobanu, nu este inclus în Registrul de stat al experților, actualizat la 10 octombrie 2019.

Astfel, reclamanta a considerat că ÎM CIA „Transelit” SA era obligată să achite despăgubirea de asigurare în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate, or, asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare preia, în limitele acestei sume, dreptul la creanță pe care asiguratul sau o altă persoană care a încasat despăgubirea de asigurare îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Reclamanta ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea din contul ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul său a despăgubirii de asigurare restante în sumă de 38 905,85 de lei și a sumei de 1 167,17 lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 15 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, ca fiind neîntemeiată (vol. I, f.d. 116, 125-131).

În consolidarea soluției, prima instanță a reținut că ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA nu a probat suma de 121 802,09 lei pretinsă ca despăgubire de asigurare, or, conform Raportului de evaluare a pagubei nr. 218/01A, întocmit de Uniunea Experților Evaluatori Independenți din Republica Moldova, valoarea prejudiciului cauzat proprietarului automobilului de marcă și model Hyundai Accent, cu n/î XXX, constituie suma de 82 896,24 de lei.

Astfel, prima instanță a constatat că ÎM CIA „Transelit” SA și-a executat obligațiile sale față de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, deoarece prin ordinul nr. 23 din 27 iunie 2019 a dispus achitarea în ordine de regres ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA suma despăgubirii de asigurare în mărime de 82 896,24 lei, iar prin ordinul de plată nr. 0001653 din 27 iunie 2019 a efectuat această plată.

Subsecvent, prima instanță a decelat că, potrivit poliței de asigurare eliberate de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, la calcularea și achitarea despăgubirii de asigurare nu a fost reținută franciza deductibilă de 10% din suma asigurată. Totodată, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA nu a prezentat probe, care ar

demonstra valoarea părții neavariate a automobilului Hyundai Accent, cu n/î XXX.

La 27 iulie 2020, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a declarat apel împotriva hotărârii din 15 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (vol. I, f.d. 118).

Prin decizia din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA.

S-a casat integral hotărârea din 15 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă, prin care:

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA.

S-a încasat de la ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA despăgubirea de asigurare restantă în sumă de 38 905,85 de lei, cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 1 167,17 lei și în instanța de apel în sumă de 875,38 de lei (vol. I, f.d. 182-183, 184-199).

Instanța de apel a considerat eronată concluzia primei instanțe, precum că reclamanta nu a probat că cuantumul despăgubirii de asigurare constituie 121 802,09 lei, în condițiile în care potrivit Raportului de evaluare a pagubei nr. 218/01A, întocmit de Uniunea Experților Evaluatori Independenți din Republica Moldova, valoarea prejudiciului cauzat proprietarului automobilului de marcă și model Hyundai Accent, cu n/î XXX, constituie suma de 82 896,24 de lei.

Instanța de apel a remarcat că, întru probarea pretențiilor sale, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a prezentat actul de evaluare nr. C/18/1689 din 12 noiembrie 2018, potrivit căruia prejudiciile cauzate autovehiculului de model Hyundai Accent, cu n/î XXX, prin producerea accidentului rutier, au fost estimate la suma de 6 225 de euro (vol. I, f.d. 9), iar prin factura nr. 0000003455 din 16 octombrie 2018, eliberată de către SRL „Pacific Motors Moldova”, s-a stabilit că costul pieselor deteriorate la automobilul de model Hyundai Accent, cu n/î XXX, constituie suma de 133 372,64 de lei (vol. I, f.d. 10).

În privința Raportului de evaluare a pagubei nr. 218/01A, întocmit de Uniunea Experților Evaluatori Independenți din Republica Moldova, instanța de apel a notat că acesta contravine normelor legale, magazinul online www.exist.md, la care a făcut referire expertul este imposibil de accesat, iar raportul nu conține lista standardelor, metodelor, datelor inițiale (cu indicarea sursei de obținere a lor), utilizate pentru evaluare, precum și ipotezele evaluatorului, pe care se bazează evaluarea; copiile de pe actele, utilizate de evaluator, în baza cărora au fost determinate caracteristicile calitative și cantitative ale obiectului evaluării, fapt ce contravine prevederilor art. 11 alin. (3) lit. h) și k) din Legea cu privire la activitatea de evaluare nr. 989 din 18 aprilie 2002.

Mai mult ca atât, la raportul dat nu a fost anexată copia de pe certificatul de competență al evaluatorului care a efectuat evaluarea, fapt ce contravine prevederilor art. 11 alin. (3) lit. j) din Legea cu privire la activitatea de evaluare nr. 989 din 18 aprilie 2002.

Astfel, instanța de apel a considerat că Raportul de evaluare nr. 218/01A, întocmit de Uniunea Experților Evaluatori Independenți din Republica Moldova, nu poate fi pus la baza unei hotărâri judecătorești ca fiind dovada cuantumului

despăgubirii de asigurare, deoarece este un calcul arbitrar atât în privința pieselor, cât și în privința manoperei, fapt ce contravine normei art. 23 alin. (6) din Legea nr. 414/2006 și prevederilor Legii cu privire la activitatea de evaluare nr. 989 din 18 aprilie 2002.

În privința pretențiilor ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, instanța de apel a remarcat că suma asigurată conform poliței de asigurare este 8 300 de euro (vol. I, f.d. 12), iar conform pct. 6.17 din contractul de asigurare xxx din xxx, prin daună totală, se înțelege fie furtul, fie avarierea acestuia astfel încât costul reparațiilor estimate în baza devizului de calcul, însumate cu eventuale cheltuieli de transport ale vehiculului și de măsurilor de limitare a pagubelor, sunt egale sau depășesc 75% din suma asigurată prevăzută din contractul de asigurare.

Conform contului SRL „Pacific Motors Moldova”, costul reparațiilor autovehiculului de marcă și model Hyundai Accent, cu n/î XXX, în urma accidentului produs la 10 octombrie 2018 de autovehiculul de marcă Mercedes, cu n/î XXX, constituie suma de 133 372,64 de lei, ce depășește matematic 75% din suma asigurată – 161 415,08 lei. Astfel, din suma asigurată a fost dedus 25%.

Respectiv, asigurătorul persoanei vinovate de producerea accidentului, și anume ÎM CIA „Transelit” SA trebuie să o despăgubească pe ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, ca fiind persoana care a reparat prejudiciul, în mărimea despăgubirii plătite.

Cu titlu subsecvent, instanța de apel a învederat că la calcularea și achitarea despăgubirii de asigurare nu trebuia reținută franciza deductibilă de 10% din suma asigurată, după cum a invocat ÎM CIA „Transelit” SA și a reținut prima instanță, or, conform pct. 4.13 al contractului de asigurare nr. AC 180626, franciza nu se aplică dacă vinovat de comiterea accidentului rutier este recunoscută de către organele de drept competente o terță persoană.

La 15 martie 2022, ÎM CIA „Transelit” SA, reprezentată de avocatul Andrei Crasnostan, a declarat recurs împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii din 15 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 2-7).

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt ale speței și a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea, iar decizia recurată reflectă doar poziția ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA, argumentele ÎM CIA „Transelit” SA fiind neglijate de către instanța de apel sau criticate nefondat, în lipsă de suport probator.

În opinia recurentei, soluția instanței de apel contravine prevederilor art. 1, art. 3 lit. c), art. 15 alin. (5) din Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21 decembrie 2006, art. 2, art. 14 alin. (2), art. 22 alin. (1) și (7), art. 23 alin. (1) și art. 27 alin. (1), (2) și (7) din Legea nr. 414/2006.

Recurenta a menționat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că, în contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, despăgubirea de asigurare nu poate depăși diferența dintre valoarea bunului din momentul producerii accidentului și valoarea rămasă, iar drept consecință nu a făcut distincție dintre noțiunile limitelor răspunderii asigurătorului „în cazul distrugerii autovehiculului” și „în cazul avarierii lui”.

De asemenea, Curtea de Apel Chișinău nu a ținut cont că la plata despăgubirilor de asigurare în cazurile de distrugere totală a autovehiculului, atât asigurătorul CASCO, cât și asigurătorul de răspundere civilă auto sunt în drept să

plătească despăgubirile de asigurare prin scăderea din cuantumul despăgubirii de asigurare a costului părților componente și pieselor autovehiculului rămase neavariate în urma distrugerii lui, iar refuzul persoanei păgubite sau asiguratului CASCO de a restitui aceste părți componente sau piese urmează a fi apreciat ca îmbogățire fără justă cauză.

ÎM CIA „Transelit” SA a considerat că a acționat în mod legal și a stabilit corect cuantumul despăgubirii de asigurare în sumă de 82 896,24 de lei, pe care și l-a achitat ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA.

La 08 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimătei ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA și intervenientului accesoriu Vasile Cernobrovciuc copia recursului declarat de ÎM CIA „Transelit” SA împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, explicându-le dreptul de a depune referințe.

Prin referința din 12 mai 2022, ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA a solicitat declararea recursului ÎM CIA „Transelit” SA ca fiind inadmisibil și menținerea deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Deși, conform avizului de recepție a trimiterii poștale DS8006604017AS, Vasile Cernobrovciuc a recepționat la 18 aprilie 2022 copia recursului declarat de ÎM CIA „Transelit” SA, acesta nu a făcut uz de dreptul său procedural și până la examinarea admisibilității recursului nu a depus referință în care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan v. Republica Moldova, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele Marc Brauer v. Germania, 01 septembrie

2016, § 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac v. Croația (Marea Cameră), 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecării este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii v. Franța*, 25 octombrie 1996, § 40; *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; *Freitag v. Germania*, 19 iulie 2007, § 37; *Marc Brauer*, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa v. România*, 09 decembrie 2014, § 16; *Tence v. Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov v. Ucraina*, 03 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko v. Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 23 decembrie 2021. Potrivit extrasului din poșta electronică cu adresa „maricica.lungu@justice.md”, decizia integrală din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată electronic recurenteii la 17 ianuarie 2022 (vol. I, f.d. 201).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 15 martie 2022.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de ÎM CIA „Transelit” SA, reprezentată de avocatul

Andrei Crasnostan, rezultă că aceasta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece ÎM CIA „Transelit” SA, reprezentată de avocatul Andrei Crasnostan, nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de ÎM CIA „Transelit” SA, reprezentată de avocatul Andrei Crasnostan nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce ÎM CIA „Transelit” SA a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentei i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un

recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de ÎM CIA „Transelit” SA, reprezentată de avocatul Andrei Crasnoștan, împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de întreprinderea mixtă compania internațională de asigurări „Transelit” societate pe acțiuni, reprezentată de avocatul Andrei Crasnoștan, împotriva deciziei din 23 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas